

6 Průnik audiovizuálních trhů do domácností

V roce 2004 vydal každý občan České republiky v průměru 1 700 Kč za audiovizuální techniku a počítače, což je o 11 % více než v roce 1999. V prvním sledovaném roce se výše výdajů pohybovala nad úrovní 1 500 Kč na osobu. Tyto výdaje však v následujících dvou letech poklesly o 11 % na hodnotu 1377 Kč na osobu a poté začly opět růst, do roku 2004 celkově o 23 %. Největší nárůst těchto výdajů jsme zaznamenali v posledním sledovaném roce, a to o necelých 9 %. V relativním vyjádření byl podíl výdajů na audiovizuální techniku a počítače na spotřebních vydáních celkem nejvyšší v roce 1999, kdy přesáhl 2,1 %. Od roku 2001, kdy poklesl na necelých 1,8 % však zaznamenáváme rostoucí trend a v roce 2004 se podíl těchto výdajů opět blíží hranici 2 %.

Nejvíce se na výdajích na audiovizuální techniku a počítače podílejí výdaje na televizní přijímače a videorekordéry, a to přibližně z 25 %. Oproti roku 1999 vzrostl objem těchto výdajů o 18 %. Druhé místo zauímají výdaje na nosná média pro záznam zvuku a obrazu, které tvoří v roce 2004 necelých 17 % výdajů. Ve srovnání s rokem 1999 je jejich podíl o 6 procentních bodů nižší. Zatímco celkové výdaje za audiovizuální techniku a počítače vzrostly od roku 1999 o 11 %, výdaje za nosná média o 18 % poklesly. Snižování výdajů na nosná média není pravděpodobně způsobeno tím, že by bylo nakupováno méně těchto médií, ale spíše snižováním jejich cen. K výraznému poklesu došlo také u výdajů na rozhlasové přijímače a audio-zařízení, ve sledovaném období o 42 %. Podíl na celkových audiovizuálních výdajích poklesl o 8 procentních bodů z 16,5 % na 8,5 %. Největší snížení výdajů jsme zaznamenali u oprav zařízení a vybavení, a to o 54 %. To je způsobeno především tím, že starší technologie už se neopravují a to především ze dvou důvodů. Jedním je, že opravy jsou vzhledem k ceně nových výrobků poměrně drahé a druhým, že starší technologie jsou nahrazovány novými, které jsou stále více cenově dostupné.

Zaplacené poplatky za rozhlas a televizi ve sledovaném období každoročně rostly v průměru o 27 Kč. Celkově došlo tedy za sledované období k nárůstu o 22 % ze 602 Kč na osobu na 737 Kč.

Podrobnější údaje o sledovaných oblastech spotřebních vydání jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 7 – spotřební vydání českých domácností na audiovizuální techniku
(Kč na 1 osobu v průměrné domácnosti)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	index 2004/1999	index 2004/2003
Spotřební vydání celkem	71 696	73 015	78 090	80 397	84 568	87 259	1,22	1,03
z toho: audiovizuální technika a počítače	1 532	1 403	1 377	1 463	1 561	1 699	1,11	1,09
z toho: televizní přijímače a videorekordéry	413	373	335	398	386	486	1,18	1,26
rozhlasové přijímače a audio-zařízení	255	193	172	180	195	149	0,58	0,76
nosná média pro záznam obrazu a zvuku	351	295	289	277	286	288	0,82	1,01
opravy zařízení a vybavení	138	84	72	73	64	63	0,46	0,98
poplatky za rozhlas a televizi	602	628	665	687	707	737	1,22	1,04

Zdroj: ČSÚ

Alespoň jeden televizní přijímač vlastní v Česku již dlouhou dobu naprostá většina domácností – více než 98 %. Zvyšuje se podíl domácností, které jsou vybaveny dvěma a více televizory, není již také výjimkou, kdy děti mají vlastní televizní přijímače ve svých pokojích. V roce 2003 připadalo na 100 domácností průměrně 130,6 televizorů (barevných i černobílých), zatímco v roce 1999 to bylo 127,6 televizorů. Počet televizorů na 100 domácností se tedy zvýšil o 2 %. Černobílé televizory jsou však nahrazovány televizory barevnými, jejichž počet od roku 1999 vzrostl o 10 %, zatímco počet černobílých televizorů o 52 % poklesl.

Videorekordér vlastní v České republice více než polovina domácností, roste počet domácností, které mají k dispozici 2 a více videorekordérů. Podíl videorekordérů na 100 domácností tedy neustále vzrůstá – ze 42,9 kusů v roce 1999 na 58,3 kusy v roce 2003 – každoročně se jejich počet zvýší v průměru o 3,9 kusů na 100 domácností. Počet videorekordérů na 100 domácností tedy od roku 1999 vzrostl o 36 %. Do budoucna lze ale předpokládat, že podíl domácností vybavených

videopřehrávačem bude stagnovat či spíše klesat, neboť zastaralé VHS přehrávače a rekordéry budou nahrazovány DVD přehrávači a rekordéry, které umožňují vyšší kvalitu přenosu záznamu.

Postupně dochází také ke zvyšování počtu přehrávačů zvukového záznamu. Na 100 domácností připadalo v roce 2003 necelých 144 kusů, což je o 29 % více, než v roce 1999. Na tomto zvýšení se nejvíce podílely nákupy CD přehrávačů (vybavenost domácností CD přehrávači se ve sledovaném období zvýšila o 146 %), méně pak pořízení Hi-Fi souprav (růst o 43 %). I zde tedy můžeme vysledovat přechod obyvatel k novým, technologicky vyspělejším produktům.

Podrobnější informace o počtu kusů jednotlivých předmětů z oblasti audiovizuálního sektoru na 100 domácností podává následující tabulka.

Tabulka 8 – Vybavenost domácností
(počet kusů na 100 domácností)

	1999	2000	2001	2002	2003	index 2003/1999
barevný televizor	111,2	113,6	116,2	120,3	122,4	1,10
černobílý televizor	16,4	12,8	11,0	9,2	7,9	0,48
videorekordér	42,9	47,0	50,8	54,0	58,3	1,36
radiomagnetofon	70,7	70,7	71,9	73,4	74,1	1,05
CD přehrávač	11,5	14,4	17,9	23,4	28,3	2,46
Hi-Fi souprava	28,9	33,2	36,3	38,3	41,4	1,43

Zdroj: ČSÚ